

N.T. Orășanu – expertul tranziției

Nu-l cunoașteți pe Nae Orășanu ? Chiar nu v-a ajuns niciodată la ureche numele acestui teribil opozant ? Și totuși... El este nașul « micilor » sau, dacă preferați, al « mititeilor » și al « bateriei » (vin cu borviz la gheață). Undeva, pe Strada Covaci, la numărul 3, în crîșma La Iordache (localul fraților Constantin și Iordache Ionescu), nu departe de Strada Lipscani. Alte formule care au făcut farmecul unei epoci nu au ajuns pînă la noi : « naturală » (apă rece), « pricină » (sticla mică de vin), « idee » (țoi de țuică), « focos » (ardei), « patricieni » (cîrnați – ascendenții micilor), « taifas » (cafea), « marghiloman » (cafea cu rom), « baionete » (scobitori), « protocol » (socoteala). Aceste ziceri gastronomice (cele mai multe i-au fost atribuite lui Orășanu), precum și alte « invenții » politice au circulat cu mult înaintea producțiilor celebrului nostru Caragiale național. Orășanu ocupa la Iordache masa 6, împreună cu Gălășescu și alți politicieni și ziariști, în frunte cu Mihalache Marghiloman. Era numită Masa vînătorilor, a mincinoșilor, inventatori de glume. Masa 5 era a literaților : B.P. Hasdeu, Radu Rosetti, Nicolae Nicoleanu, Nicolae Filimon, Ion C. Fundescu (Nicolae Vătămanu – *Catastih de bucureștean*, Editura Litera, București, 1980).

Mi-am propus în urmă cu cîțiva ani restaurarea publică, fie și parțială, a acestui Don Quijote regățean care a fost N.T. Orășanu. Am republicat trei poeme (*Sărmana vreme veche*, *Podul Mogoșoaie* și *Cîntecul bandei*) – citate, rar, și de alți antologatori – în volumul *Cele mai frumoase poeme ale românilor despre ei înșiși și țara lor*. Filonul muntean – uneori distructiv fără limite, inteligent pînă la pericol, căci viteza gîndului nu e împiedicată nici de

morală, nici de simțire și nici chiar de cultură – are în acest autor un exemplar aproape în stare pură. După N. Iorga, « Orășanu, fără o adevărată cultură, fără un talent îngrijit și deplin dezvoltat, mai ales fără un simț moral superior și o dreaptă orientare politică, îndeplinea în Muntenia, unde, după Bălăcescu [Costache – *n. n.*], ale cărui opere erau retipărite tocmai atunci de Eliad, nu se aflase nimeni pentru a însemna ridiculele unei societăți de tranziție, sarcina pe care, prin piesele sale, prin canțonete, prin articole, o îndeplinesc în Moldova unul mult mai mare, Alecsandri, pe care ca om politic îl batjocorea Orășanu la 1860 intrând în Moldova lui cea cu boierii ce-„și petrec toată vara la moșii, asuprind și prădând pe bietul țăran și, iarna, încărcăți de jafuri, vin în capitală să-și deșarte buzunarele la covorul verde“[...]» (N. Iorga – *Istoria literaturii românești în veacul al XIX-lea*). Nu întâmplător N. Iorga l-a prețuit pe Orășanu. Pe Iorga îl interesau în egală măsură « conținuturile » și « formele ». Iar textele lui N.T. Orășanu sînt și mărturii, documente valoroase pentru savantul care se apleca asupra perioadei 1848-1877.

G. Călinescu, în celebra sa *Istorie...*, se folosește – ca și în alte sute de cazuri – de opera și viața lui Orășanu pentru a întări postamentul propriei statui. Din compunerea sa narcisică pe tema lui Orășanu nu rezultă că i-ar fi citit tipăriturile, dar putem rămîne cu certitudinea că l-a interesat omul : « De fapt Orășanu, pentru vremea lui, era un personaj [...] ». »

În schimb, Mircea Zăciu îi face lui Orășanu, în *Dicționarul* său, o fișă surprinzător de corectă : « Suma acestei literaturi de extracție (și factură) „populară“, anticipînd optica (și mentalitatea) „mahalalei“, o constituie *Operele satirice* în trei volume (1875) și *Dicționarul politic sau Epoca prusociocoiască* [de fapt, Partea III a *Operele* – *n. n.*] : amestec de pamflet, comic grotesc, calambururi, vocabular permisiv și sarcasm. » Extracția și factura populară a scrierilor lui N.T. Orășanu nu sînt un merit pentru Mircea Zăciu, ci un defect evident : « Scăderile estetice ale „cronicii“ lui O[rășanu] o împing în rîndul producției de interes strict documentar. » Prejudecățile profesorului clujean se regăsesc la majoritatea criticilor și istoricilor literari din comunism : pe de o parte, progresul e neînterupt și a lăsat definitiv în urmă nenumărate racile, iar pe de altă parte, criteriul estetic ajunge să fie o armă cu utilizare arbitrară în mîna oamenilor sistemului. Începînd de prin 1965, Partidul și propagandiștii săi au preferat net dogma « esteticului » diverselor « realisme » prea apropiate de realități ce puteau deveni oricînd contondente, cum s-a și întîmplat în decembrie 1989.

N.T. Orășanu face trecerea de la cronicile rimate ale începutului de secol XIX (poveștea mavroghenească, despre zaveră, despre ciună, memorialul focului mare) la ziaristica politică devastatoare din ultimele decenii ale aceluiași secol, constituind adică puntea dintre poeții cronicari (Al. Beldiman, Pitarul Hristache, Zilot Românul, Anton Pann) și scriitorii-gazetari de la Hasdeu la Caragiale, Eminescu și Vlahuță. N.T. Orășanu nu e nici istoric, nici poet, nici ziarist, fiind din toate acestea câte ceva, adică un foarte bun scriitor satiric. Persistă în felul său de a fi și de a scrie memoria « omului vechi », premodern, prerevoluționar. Omul însă trăiește și scrie după rup-tură, după Revoluția de la 1848. Principatele Române evoluează atunci rapid în sensul democratizării societății, care se însoțește, din nefericire, și cu o « democratizare » a valorilor morale.

Prin antologia de față, N.T. Orășanu este abia la începutul recuperării lui. Cu siguranță, iubitorii de literatură și istorie nu vor rămâne indiferenți la valoarea acestui satiric total, autor al unei opere consistente. Iancu Văcărescu, Barbu Paris Mumuleanu, Anton Pann, Ion Heliade Rădulescu, Ion Ghica, Nicolae Filimon, [N.T. Orășanu], Ion Luca Caragiale, Mateiu Caragiale, Tudor Arghezi, Ion Barbu – iată marea dinastie a spiritului muntean, spirit criticist, uneori dincolo de rezonabil, dar și rafinat (căci nu sînt românii munteni adevărații urmași ai Bizanțului ?).

N.T. Orășanu, înaintea lui I.L. Caragiale, practică, mai bine de două decenii, o critică feroce a vieții publice băștinașe. Opera lui poetică – în fapt, cronici rimate – este o descriere aproape exhaustivă a ideilor politice de dinainte de 1877, adică de la începutul drumului ce ducea spre o Românie independentă, modernă. Este opera unui sociolog *avant la lettre*, unul interesat de problematica guvernării. N.T. Orășanu poate fi considerat strămoșul analiștilor politici de astăzi. Aceștia însă se deosebesc radical de înaintemer-gător prin capacitatea lor excepțională de adaptare la o scenă politică dominată de corupție, oportunism, servilism. Sînt deci mai degrabă strănepoți ai personajelor lui Orășanu.

Îngroziți de ceea ce citeau sub semnătura lui, nu puțini critici și istorici literari (inclusiv G. Călinescu) i-au reproșat de-a lungul timpului « vulgaritatea ». În ceea ce mă privește, am căutat zadarnic vulgaritatea în scrisul acestui bucureștean înrăit. E adevărat, lumea despre care a scris el, absorbită aproape numai de politică, era de o extremă vulgaritate. Iar asemănările cu lumea politică românească de astăzi nu sînt deloc întîmplătoare. De unde și extraordinara contemporaneitate a acestui autor. Cititorul din 2007 va com-

para inevitabil satira acestui clasic de la începutul epocii burgheze cu aceea practică de scriitorii și ziariștii postcomuniști. Cît despre vulgaritatea acestora din urmă...

N.T. Orășanu este asasin atît cu « albi » (conservatorii), cît și cu « roșii » (liberalii). Este arestat de cîteva ori. Este interzis nu numai în timpul vieții – de altfel, el practică jurnalismul ca pe un sport extrem : gazetele îi sînt suprimate de cenzură, adică de putere, imediat ce scot capul, una după alta –, ci și într-o lungă posteritate, în aproape întreg secolul XX cel lăudat pentru deschiderea și « progresul » pe care le-a adus. În anii '70-'80, cînd literatura română a trecut printr-o perioadă de utile recuperări, N.T. Orășanu a sărit sistematic din planurile editoriale.

Se naște în 1833 la Craiova și este înmormîntat în 1890 la Negreni, județul Olt. Vine, împreună cu familia, de foarte tînr în București, unde urmează cursurile Colegiului « Sf. Sava ». « A servit cîtva timp la Ministerul Justiției în 1852 și apoi a fost comisar de poliție între 1866 și 1867 » (Dim. R. Rosetti – *Dicționarul contemporanilor din România 1800-1898*, București, Tipografia Populară, 1898). A lucrat ca inspector la Regia Monopolului Tutunurilor (1872-1875), a fost director al *Monitorului Oficial* (1876), inspector în Serviciul impozitelor asupra spirtoaselor (1880), inspector financiar (1882), din nou director al *Monitorului Oficial* din 1886 pînă în 1888, cînd i se cere să demisioneze. În 1895, I.L. Caragiale va cere și el același post : « Să-mi dea însă în schimb locul de director la *Monitorul Oficial*, pe care l-a ocupat un confrate al meu N. Orășanu (Nichipercea), străin cu desăvîrșire de meșteșugul tipografiei, pe cînd eu sînt în stare să mă măsoar cu toată dinastia lui Göbl » (I. Suchianu – *Diverse însemnări și amintiri*, Tipografia Ziarului *Universul*, București, 1933). Caragiale era lăudăros și nedrept. Pe Orășanu îl citise bine, îl folosise masiv fără s-o declare și-l parodiase chiar cu un oarece talent (așa cum se poate vedea și din ultima piesă inserată în acest volum). N.T. Orășanu își sfîrșește viața în mare sărăcie. Același *Monitor Oficial* pe care-l condusese « publica în mai [1888] scoaterea la licitație a mobilelor sale pentru despăgubirea unui Nacu Mincovici. N.T. Orășanu muri în 1890. Începînd de la 1 aprilie 1891, soția sa Luxița primea drept pensie lunară abia 67 lei » (cf. G. Călinescu – *Istoria...*).

« Un gazetar prolific a fost O[rășanu], înființînd mereu publicații satirice, pe care, odată suprimate, le făcea să reapară sub un titlu schimbat. În 1859, împreună cu C.A. Rosetti, este redactor la *Țîntarul*. Redactează apoi, mai mult de unul singur, *Spiriduș*, *Nichipercea*, *Cicala*, *Opiniunea națio-*

nală, Sarsailă, Ghimpele, Daracul, Urzicătorul, Asmodeu, Farfara, Cucu. În anii 1860-1861, el scoate o serie de broșuri : *Coarnele lui Nichipercea*, *Cooda lui Nichipercea*, *Ochiul Dracului*, *Artagul Dracului*, *Codița Dracului*, *Ghearele Dracului*, încercînd să înșele vîgilența cenzurii, care suspendase *Nichipercea*. În afară de N.T. Cetățenescu (la *Țîntarul*) și G. Palicariopol (cu care semnează „cîntecelul comic“ *Iane Halvagiopol*, 1858), O[rășanu] a mai folosit pseudonimele Iago, Ioana lui Vișan Văduvă, Netto, Nicor, Odobașa, Orășenescu ș. a. » (Florin Faifer – *Dicționarul literaturii române de la origini pînă la 1900*, Editura Academiei RSR, București, 1979). Începînd din 1857, înainte de *Țîntarul* și *Nichipercea*, publicase deja : *Misterele mahalalelor sau Cronica scandalooasă a orașului I-IX* (1858-1859), *Tîrgul cu idei sau Buletinul Cișmegiului I-IX* (1857), *Botezul lui Fil-fil-son sau Balta Cișmegiului, urmare la cei trei feți-logofeți* (1857) etc. A mai colaborat la *România*, *Românul*, *Telegraful*, *Revista contimporană* (1874), *Dîmbovița*, *Resboiul* ș. a. În 1875 îi apare volumul de referință *Opere satirice* (I-III, Editura Socec, București). O altă apariție importantă pentru N.T. Orășanu este *Întemnițările mele politice* (Imprimeria Națională, București, 1861). Tot în 1861 tipărește *O pagină a vieții mele sau 22, 23, 24 ianuarie 1859* (Imprimeria Națională), reluată în acest volum. A tradus din Paul de Kock, Florian, J.L. Carra și Béranger. Pierre Jean de Béranger (1780-1857), cel mai citit poet francez din secolul al XIX-lea, a fost modelul îndepărtat dar constant al lui Orășanu (o « imitație » se găsește și în acest volum). În 1821, foarte popularul scriitor francez fusese acuzat de ultragiu la bunele moravuri, ultragiu la morala publică și religioasă, precum și de ofensă adusă persoanei regelui și, în cele din urmă, condamnat pentru *Cîntecele sale* (*Chansons inédites de P.-J. de Béranger, suivies des Procès*, Baudouin Frères Éditeurs, Paris, 1828).

Pentru alcătuirea cărții de față, sursa principală a fost volumul de autor *Opere satirice* ([Typ. August Laurianu], București, 1875), compus din « Partea I. Satire vechi 1859-1868 » (64 de pagini), « Partea II. Satire noi 1868-1872 » (192 de pagini), « Partea III. Dicționarul politicu séu Epoca pruso-ciocoiască » (30 de pagini tipărite). În primele două părți autorul a urmat, în general, ordinea cronologică a scrierilor.

Pentru controlul părții a III-a, ne-am folosit și de volumul N.T. Orășanu – *Dicționar politic* (Editura Fundațiunei I.V. Socec, București, 1908). Emil I.V. Socec scria atunci o scurtă « Prefață » la tipărirea cu aspect de broșură nu foarte diferită de cele originale ale autorului : « În anul 1871, humoristul N.T. Orășanu a publicat, printre operele sale satirice, și această lucrare,

care, deși au trecut atâția ani, este și astăzi, vai !, de actualitate. Cu tot progresul pe care credem că l-am făcut în domeniul vieții politice, cu toată mărirea Țării și însemnătatea vremilor noi, moravurile noastre politice, după comparația ce se poate face din conținutul acestei publicațiuni, au rămas aceleași. În dorul ce urmărim, prin publicațiunile Fundațiunii, de a contribui la îndreptarea socială sub toate formele, nădăjduim că cei ce se vor vedea zugrăviți în paginile ce urmează și stigmatizați după cum merită vor înțelege poate că trebuie să se îndrepteze. » Volumașul are și un motto : « Politicianul se ridică numai prin șiretenie personală și buna credință a mulțimii. » După știința noastră, pînă la volumul de față, aceasta a fost ultima apariție editorială Orășanu : au fost deci 100 de ani de uitare.

O pagină a vieții mele..., care întregeste actuala selecție cu o necesară dimensiune autobiografică, a fost transcrisă după ediția originală din 1861 (București, Imprimeria Națională).

Podul Mogoșoaie și Șoseaua Mogoșoaie, tipărite de autor în *Misterele mahalalelor sau Cronica scandalosă a orașului, Nr. 1. Podul Mogoșoaie. Șoseaua Mogoșoaie* (București, Imprimeria Națională a lui Iosif Romanov & Comp., 1857), au fost transcrise din aceste surse.

În volumul de față, conceput ca o antologie, am renunțat la ordonarea strict cronologică, încercînd o sistematizare a temelor recurente pentru a facilita accesul lectorului contemporan. Am renunțat la bucățile pe care le-am considerat mai puțin reușite și la cele care fac doar ecou unor versiuni genuine. Nu am reținut aproape nimic din violentele pamflete antidinastice. Pentru a întregi portretul scriitorului satiric, am selectat în secțiunea « Banchetul disperării » și cîteva piese din registrul « naționalist », ilustrat mai tîrziu în chip strălucit de Eminescu.

Celor care au făcut posibilă această restituire (Gheorghe Parusi, Cristian Popescu, Adrian Majuru), precum și întregului colectiv al editurii le aduc aici mulțumiri. Cu toții și-au exprimat un atașament neobișnuit pentru acest mare excentric din perioada recuceririi identității și independenței naționale (1848-1859-1866-1877). N.T. Orășanu, bucureștean mai întîi și muntean în spirit, poate participa azi, în calitatea sa de patriot competent, la discuțiile și polemicele noii și interminabilei noastre tranziții. « Expertiza » sa e de neînlocuit.

Petru Romoșan

S-a ales primar

Astăzi se alege
De către ciomege
Comuna la noi.

Ura ! Să trăiască
Gașca boierească,
Nafilea ciocoi !

Astăzi se numește
Și se întărește
Marele primar.

Ura ! Căci ăst post
E cel mai cu rost
Pentru buzunar.

Azi e zi de gală
Pentru Capitală,
Pentru ăst oraș.

Ce de vin mai curse !
Cît rachiu se supse !
Ce mai adălmaș !

Biata primărie
Sta în văduvie,
Dar însă acum

Bandele voioase
Cu bîtele groase
Ieșiră la drum.

Ieșiră și-ndată
Urna fu luată
De cu noaptea chiar.

Și astfel se dete
De bandele bete
Comunii primar.

De-acum fiecine
Vede foarte bine
Că lucrul s-a pus

Pe cale curată,
După cum fu dată,
Porunca de SUS.

Prin urmare dară,
Rău să nu ne pară
C-avem azi ciocoi.

Să ne facem cruce
Că nu ne aduce
Primar vreun nemțoi.

Ministrul

Ah, ce slavă,
Cînd ai glavă,
Cînd ajungi în minister,
Cînd în țară,
Mai poți iară
Să-ți iei ifos de boier !

După trei ani de suspinuri,
Ca și morți între cei vii,
Petrecuți în vai și chinuri,
Huiduiți chiar de copii,

După trei ani de răbdare,
De batjocuri, de dispreț,
De o viață pentru care
N-ar fi pus nimeni vreun preț ;

Cînd tratați fără cruțare
De vampire sau strigoi,
De șopîrle tîrîtoare,
Tombatere și ciocoi,

Cînd de trădători ai țării,
Titlu, poate, meritat,
Noi pe băncile Adunării,
Ne-necetat am tot lucrat.

Ah, ce slavă etc.

Ne-am întins pe nesimțite
Ca pecinginea cea rea,
Și-am ieșit ca din morminte
Pe cînd toți morți ne credea.

Cu încetul, frățioare,
Ne făcurăm noi stăpîni
Pe Birou, pe Adunare,
Și-azi pe țară, pe români.

Începurăm strategia
Cu tact bun, cu marafet,
Și ca mîine România
O scoatem la selemet.

Strînși, legați prin disciplină,
Ce voiam făceam noi tot
Și tăiam orice pricină,
Strigînd toți : la vot ! La vot !

Ah, ce slavă etc.

Pîn' s-ajungem la putere
Am vărsat mii de sudori,
Plecînd capul în tăcere,
Trăind fără sărbători ;

Și adesea la tribună,
Noi, copii de despotism,
Apăram cu voie bună
Fleacuri și liberalism.

Și făceam spumă la gură,
Imitînd pe patrioți,
Protestînd peste măsură
Contra oricăror despoți.

Decît oricare mai tare
Noi vorbeam de libertate ;
Pîn' să trecem rîpa mare,
Ne-am făcut cu dracul frate.

Ah, ce slavă etc.

Liberalii la putere
Cît venea, îi răsturnam ;
La mai multe ministere
Le dădurăm vot de blam.

Combăteam abuz, hoție,
Scamatori electorali,
Și, cu multă dibăcie,
Dejucam pe liberali ;

Ba chiar și în judecată
Trîntirăm un minister
Și se duse vestea-ndată
De puterea de boier.

Însă asta fu o cursă,
Cursă de aristocrați,
Prea cu dibăcie pusă,
Ca s-atragem deputați.

Ah, ce slavă etc.

Acum însă sîntem bine :
Ce-am dorit am căpătat !
Dalcauci, veniți la mine,
C-am ajuns ce n-am visat !

Voi să-mi fac ciraci mulțime
De ciocoi să mă-nconjur.
Pișicheri cu istețime
Toată ziua mă-mpresor.

Alergați de prin tot locul,
Nătărăi neprocopsiți,
Nu respingeți azi norocul,
Alergați, vă căpuiți.

Veniți azi la bucățică,
La oscior, la ciolănaș,
Căci coconul Bărbucică*
E boier, e coconaș.

Ah, ce slavă,
Cînd ai glavă,
Cînd în țară
Mai poți iară
Să-ți iei ifos de boier.

7 martie 1862

* Ministrul Barbu Catargiu (*n. a.*).

Deputatul

I

Cu mila pungii mele,
Într-un colegi' de doi,
De două mari lichele,
De doi nerozi ciocoi,

Putui a mă alege
Al țării mandatar,
Deși de nici o lege
Eu n-am deloc habar.

Și astfel, frățioare,
Sînt astăzi deputat
Și membru-n Adunare
Și chiar bărbat de stat.

Ce meserie sfîntă
Și ce onoare mare
Să joci precum îți cîntă,
Să dormi în Adunare !

II

Venii în Adunare,
Acolo un' se face
Atîta zgomot mare,
De mintea ți-o întoarce,

Și mai întîi de toate
Legai o alianță
Cu cea majoritate
Pe moarte și pe viață.

Căci, vezi, în Adunare,
De n-ai majoritate,
Cînd vine la votare,
Cu dreptul n-ai dreptate.

Ce meserie sfîntă
Și ce onoare mare
Să joci precum îți cîntă,
Să dormi în Adunare !

III

Într-un fotoliu dară,
Elastic, lustruit,
Ca orice pierde-vară,
Alene tolănit,

Mă instalai îndată
În dreapta Adunării,
Prin mijloc ce-azi se cată,
Prin mijlocul votării

Și, moțăind într-însul,
Picior peste picior,
Adesea m-umfla rîsul,
Căscînd încetișor.

Ce meserie sfîntă
Și ce onoare mare
Să joci precum îți cîntă,
Să dormi în Adunare !

IV

Rîdeam de toți, de toate,
Rîdeam chiar și de mine,
De rîsul lumii toate,
De-a nației rușine ;

Rîdeam de-acea diurnă
Ce ne plătește țara,
Cînd ne jucăm prin urnă
Și cînd îi pierdem vara.

Și cin' nu rîde oare
De-această jucărie
Ce-i zice Adunare,
Curată comedie ?

Ce meserie sfîntă
Și ce onoare mare
Să joci precum îți cîntă,
Să rîzi în Adunare !

V

Să vezi cu îngîmfare
Pe unul dintre noi,
Strigînd în Adunare
Că el nu e strigoi ;

Că-i place libertatea,
Cînd e știut de toți
C-a speculat dreptatea,
Și-a ajutat pe hoți.

S-auzi pe-altul cum zbiară,
Rînjind ca un strigoi :
« *De-azi totul pentru țară,
Nimica pentru noi !* »

Ce meserie sfîntă
Și ce onoare mare
Să joci precum îți cîntă,
Să minți în Adunare !

VI

Să vezi fanariotul
Cusut în mișelie
Făcînd pe patriotul
Cu multă perfidie,

Și ziua, amiaza mare,
Mințind fără rușine
Că-i pentru reformare,
Că vrea al țării bine,

Cînd toată lumea-l știe
Muscal, tătar, păgîn,
Sau iazmă de pustie,
Iar nicidecum român.

Ce meserie sfîntă
Și ce onoare mare
Să joci precum îți cîntă,
Să minți în Adunare !

VII

Și rîd cu poftă mare
De-atîta nerozie,
De-a țării Adunare,
Ce zace-n letargie,

De lumea ce s-adună,
Sau ce adunăm noi
S-asculte la tribună
Palavre de ciocoi ;

De țara care vede
Cu ochii săi, și tace,
Comedii pe perete,
Și-ngăduie-a se face.

Ce meserie sfântă,
Și ce onoare mare
Să joci precum îți cântă,
Să râzi în Adunare !

Dar nu știi, frățioare,
De-o ține mai mult râsul !
Mi-e teamă foarte tare
C-o să ne-apuce plînsul !

Căci astăzi spui minciuna
Și mâine o spui iară,
Dar nu poți totdeauna
Să minți o-ntreagă țară !

Și tigva, frățioare,
Nu merge mult la apă,
Căci ea, nefiind tare,
Numaidecât se crapă.

Ce meserie sfântă
Și ce onoare mare
Să joci precum îți cântă,
Să caști în Adunare !

25 februarie 1862

O meserie

Alegai din zi în noapte,
Rupsei multe haine-n coate,
Spărsei sumă de ciuboate,
    Căutînd o meserie
    Mai la modă, cilibie ;

Căci sînt june și nu-mi place
Orice meserie-a face,
Care capul ți-l întoarce.

Îmi veni întîi idee
Să-mi iau și eu o femeie,
Ca s-o am de tras condeie :
    Să trăieșe pe urma ei
    Cum fac mulți cu-a lor femei.

Dar vărsatul, boală rea,
S-agăță-ndată de ea
Și-o lăsaî ca vai de ea.

M-apucaî de cărți de joc,
Dar intrai curat în foc,
Căci pustiul de noroc
    M-a lăsat fără de pîine,
    De rîvneam chiar la un cîine ;

Căci la astă meserie
Trebuie multă dibăcie,
Chiar finețe și hoție.

La negoț cătai scăpare,
Cătai pîine de mîncare,
Să-mi ascund trista mea stare.
Ceream zlotul, lăsam ortul,
Toată ziua dam cu cotul ;

Pînă ce mă săturai
De negoț, de răul trai,
Și-alt meșteșug căutai.

Alergai, cum alerg toți,
Cioclovini și patrioți,
Pe la-ai zilei mari despoți,
Ca să iau chiverniseală
Și să capăt procopseală ;

Însă, vai, ce-am căpătat ?
Vreo doi galbeni am furat
Și fui scos ca om pătat.

Hoțul mic se pedepsește,
Iar cel mare strălucește,
Toți îi strîng mîna frățeste.
Însă vream ca să trăiesc
Fără mult ca să muncesc,

Cum trăiesc o sumă-n țară,
Și o sumă bunișoară,
Fără nici o para chioară.

Crezui că-n călugărie,
Astă sfîntă meserie,
Voi găsi ce-mi place mie.
Mă-nchinai pe la icoane,
Făcînd sumă de canoane,

Pînă ce mă săturai,
Sfîntul borș îl aruncai
Și în lume iar intrai.

Însă astă meserie,
Preasfîntă călugărie,
Mă-nvăță ipocerizie,
    Lucrul cel dintîi în lume
    Ce-ți aduce bani și nume.

Și printr-însa mulți ca mine,
Juni de modă, trăiesc bine,
Cum se vede de oricine.

De voiți să știți ce sînt,
Ce rol joc pe-acest pămînt,
De sînt dracul sau sînt sfînt,
    Vă voi explica îndată
    Meseria-mi delicată.

Petrec ziua-n cafenele,
Ascult și bune, și rele,
Și seara dau cont de ele.

3 martie 1863

Comunicat

Precum ca să se știe,
Că-ntreaga Românie
E pentru dinastie,
Acum s-a publicat
Acest comunicat.

Precum ca să se știe
Și cunoscut să fie
Că-n țară nu-i hoție,
În *Monitor* s-a dat
Acest comunicat.

Și cunoscut se face
Că țara e pe pace
Și tot legal se face,
Cum vi s-a anunțat
Prin ăst comunicat.

Să știe omenirea
Că numai stăpînirea
Îi face fericirea,
Se publică curat
Acest comunicat :

Că jafuri, pungășele,
Bătăi și păruiele
Și alte glume rele
Îndată-au încetat
Cu ăst comunicat ;

Că lumea, deșteptată,
Scăparea sa și-o cată
La stăpînirea-naltă,
Ca probă vi s-a dat
Acest comunicat ;

Că nu este dreptate
Unde e libertate,
De nu se dă pe spate,
E dovedit curat
Prin ăst comunicat ;

Că Constituțiunea
Încurcă cestiunea
Și situațiunea,
Se vede prea curat
Din ăst comunicat ;

Că tomnu' Conț nemțește
Pe țară o iubește
Și binele-i voiește,
Se vede-adevărat
Din ăst comunicat.

Guvernul de azi dară,
Fiind iubit de țară
Și tare în afară,
V-o spune adevărat
Prin ăst comunicat.

Ba chiar sultan Aziz
Turcească carte-a scris,
Și-aici le a trimis,
Cum veți vedea, *rahat*
Prin ăst comunicat.

Și marele vizir,
Cu marele mușir,
Le-a dat câte-un sictir.
E dar adevărat
Acest comunicat.

Candidatul

Domnilor alegători
De-orice partid și culori,
Iată alegerile noi !
De aceea vin la voi
Să vă fac cu umilință
Profesia-mi de credință.
Am fost, sînt și am să fiu
Totdeauna mușteriu ;
Și chiar sufletul mi-aș vinde
Acelui ce mi-ar pretinde,
Dacă-n schimb mi-ar da mandat
Și m-ar face deputat.
Aș dori, dacă se poate,
Dintre colegiile toate,
Colegiul cel mai chiabur,
Deși n-aș găsi cusur
Nici celorlalte colege
Cînd ar vrea a mă alege.
Dar îmi pare, zău îmi pare
Că colegiul cel mai mare
Sună bine la ureche,
Cînd boieri de vremea veche
Au puterea-n mîna lor
Și domnesc peste popor.
Ei, dar, dacă-a mea dorință
Poate-ar fi peste puțină,
Dacă chiaburii cei mari,
Avuții proprietari,
N-or voi să-mi dea mandatul
Și ar alege pe altul,
Aleagă-mă atunci cei mici,
Proprietarii calici !

Și ei iar de nu voiesc,
Colegiul orășenesc
Îi dau voie a m-alege
Chiar prin bîță și ciomege.
Iar cînd – Dumnezeu ferească –
Nici ei să nu mă voiască,
Atunci chiar cu preț de bani,
Să m-aleagă la țărani,
Căci atît doresc de tare
Să mă duc în Adunare,
Încît gata sînt să fac
Dup-al guvernului plac,
Să vînd țara la jidani,
La muscali, la musulmani,
Să rup Constituțiunea,
Să provoc invaziunea,
Să-miucid copilul meu,
Să vînd chiar pe Dumnezeu.
Vedeți dar, alegători
De-orice partid și culori,
Mă căpătuiți mai bine
Cu vreun mandat și pe mine !
Căci altmintreli, drept vă spun,
În capul bandei mă pun
Și, cu Popa și Geambașul,
Șperii țara și orașul
Și m-aleg cu orice preț,
De guvern, în vreun județ ;
Căci guvernul, știți prea bine,
Cată oameni tot ca mine.
Costa-Foru nu v-a spus
Că sînt ordine de *sus*
Să s-aleagă tot lachei,
Să facă ce-o vrea cu ei ?
Căci altmintreli, cel tufan
S-o preface-n iatagan
Și din umeri au să sară
Multe capete în țară,
Iar pe ulițe va curge
Rîuri mari, rîuri de sînge.

Acum dar, alegători,
Vreți astfel de sărbători
Cum gătește Costa-Foru,
Care iubește poporul ?
Alegeți independinții,
Și-ți vedea cum vă sar dinții.
Alegeți pe liberali,
Să pomeniți de hamali.
Dați o Cameră ostilă,
Să vă plîngă toți de milă ;
Poftiți cu opozițiunea
Și vedeți invaziunea,
Că-n Rusciuc sînt multe mii,
Tot neferi, delii, beșlii,
Care trec Dunărea-not,
Să vă lege cot la cot ;
C-așa a promis cadiu'
Lui chir Lascăr Catargiu,
Celui care astăzi duce
Guvernul lui *Turtă dulce*.
Așadar, ne-am înțeleș,
Și sînt sigur de ales.